

บทที่ ๕

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยเรื่อง ความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) โดยมีวัตถุประสงค์ในการวิจัย ดังนี้

๑. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)

๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ)

โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) จำนวน ๒๔๕ คน โดยทำการศึกษาแบบเชิงพรรณนาและอธิบาย (Descriptive – Explanatory Research) ผ่านการใช้แบบสอบถาม เพื่อนำมาเป็นข้อมูลในการสรุป การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการประมวลผลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางคอมพิวเตอร์ สถิติสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ เพื่อให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับข้อมูล ที่ได้รวบรวมมา สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ (Percentage) สำหรับวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) สำหรับหาระดับ ความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ใช้ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) สำหรับวัดการกระจายของข้อมูล ใช้การทดสอบค่า t – test, Independent Groups, One - Way ANOVA ในการวิเคราะห์ความแปรปรวนสำหรับเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน จำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล และเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีผลต่างนัยยะสำคัญน้อยที่สุด (Least Significant Difference LSD) จากผลการวิจัยสามารถสรุปผลการวิจัย การอภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้

๕.๑ สรุปผลการวิจัย

๑. ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็น เพศหญิง จำนวน ๑๗๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๑.๘๔ มีอายุ ๔๑ ปีขึ้นไป มีจำนวน ๑๕๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๔.๕๐ มีระดับการศึกษาปริญญาตรี จำนวน ๑๘๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๒๕ มีตำแหน่งเป็นครูสอนในโรงเรียน จำนวน ๑๖๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๖.๕๔ และมีประสบการณ์การสอน ๑๖ ปีขึ้นไปจำนวน ๑๕๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๖๒.๘๖

๒. ระดับความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อ การปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวม พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

เมื่อพิจารณาในแต่ละด้าน พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อ การปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ได้แก่ ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร และด้านการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรม ปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน สำหรับข้อคำถามที่เหลือ อยู่ในระดับปานกลาง

สำหรับข้ออื่น ๆ พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อ การปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ , การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ และการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผลการดำเนินงาน

ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ดังตารางที่ ๕.๑

ตารางที่ ๕.๑ สรุปผลการทดสอบสมมติฐานของการวิจัย

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับ	ปฏิเสธ
	สมมติฐาน	สมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู	
เพศ		
- โดยรวม	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร	-	✓
- การมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน	-	✓
- การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่ผล การดำเนินงาน	-	✓
อายุ		
- โดยรวม	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร	-	✓
- การมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน	-	✓
- การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่ ผลการดำเนินงาน	-	✓
ระดับการศึกษา		
- โดยรวม	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร	-	✓

ตารางที่ ๕.๑ (ต่อ)

ตัวแปรอิสระ	ผลการทดสอบ	
	ยอมรับ สมมติฐาน	ปฏิเสธ สมมติฐาน
ปัจจัยส่วนบุคคล	ความคิดเห็นของผู้บริหาร ครู	
ตำแหน่ง		
- การมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน	✓	-
- การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่		
ผลการดำเนินงาน	-	✓
- โดยรวม	✓	-
- การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ	✓	-
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร	-	✓
- การมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน	✓	-
- การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่		
ผลการดำเนินงาน	-	✓
ประสบการณ์การสอน		
- โดยรวม	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการเตรียมการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการดำเนินการ	-	✓
- การมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร	-	✓
- การมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน	-	✓
- การมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่		
ผลการดำเนินงาน	-	✓

๑. ปัจจัยด้านเพศ ของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒. ปัจจัยด้านอายุของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓. ปัจจัยด้านระดับการศึกษาของกลุ่มตัวอย่าง

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ระดับมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวม ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน แตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ สำหรับด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกันซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยที่

๑) ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีการศึกษาระดับปริญญาเอก เห็นด้วยต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน น้อยกว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีการศึกษาระดับต่ำกว่าปริญญา ปริญญาตรี และปริญญาโท อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๔. ปัจจัยด้านตำแหน่ง ของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวมแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่งหน้าที่ต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนแตกต่างกัน ในด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการ และด้านการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้สำหรับด้านอื่น ๆ ไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ โดยที่

๑) ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน เห็นด้วยต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวมมากกว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่งครูรับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูสอนในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๒) ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน เห็นด้วยต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนการมีส่วนร่วมในการเตรียมการ มากกว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่ง หัวหน้าฝ่าย รับผิดชอบกลุ่มสาระการเรียนรู้ และครูสอนในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๓) ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่งรองผู้อำนวยการโรงเรียน เห็นด้วยต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน มากกว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีตำแหน่ง ครูสอนในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

๕. ปัจจัยด้านประสิทธิภาพการสอนของกลุ่มตัวอย่าง

พบว่า ผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีประสิทธิภาพงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์การสอนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ไม่แตกต่างกัน ในทุกด้าน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ปัญหา อุปสรรค และแนวทางการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับประถมศึกษา เขต ๖ พื้นที่ศึกษามัธยมศึกษาเขต ๖ (ฉะเชิงเทรา-สมุทรปราการ) ทั้ง ๕ ด้าน

๑. ปัญหา อุปสรรค ด้านการเตรียมการปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน

๑) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการเข้าร่วมกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมอย่างจริงจังและมีความต่อเนื่อง เช่น ไม่ให้ความสำคัญในการจัดเวลาจิตใจ มีความเชื่อที่ผิด ๆ โดยเฉพาะการพึ่งเทพันที่วัดควรเป็นเรื่องของผู้ใหญ่

๒) สภาพแวดล้อมทางสังคมไม่เอื้ออำนวยต่อการเตรียมการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน เพราะนักเรียนกำลังเข้าสู่วัยรุ่น เชื่อเพื่อนมากกว่าพ่อแม่และครู ตลอดถึงแหล่งการเรียนรู้ของทางวัดไม่มีความน่าสนใจให้นักเรียนอยากเรียนรู้ และขาดความมือกันระหว่าง บ้าน วัด และโรงเรียนในการร่วมมือกันในการปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน

๓) สภาพแวดล้อมด้านสื่อต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อทัศนคติ ค่านิยมที่ไม่ดีในการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน

๒. แนวทางการเตรียมการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

๑) จัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกที่ดีต่อนักเรียนอย่างมีความต่อเนื่อง โดยการร่วมมือกันระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน

๒) ครอบครัวยุทธศาสตร์และวัดต้องให้ความร่วมมือกันอย่ามีความต่อเนื่องเพื่อเป็นการเตรียมการวางแผนการจัดโครงการ จัดกิจกรรม สร้างต้นแบบแหล่งการเรียนรู้ให้แก่ นักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นร่วมกัน

๓) รัฐควรมีนโยบายในการผลิตสื่อประเภทต่าง ๆ ในการส่งเสริมหรือปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนและบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นรูปธรรมและมีความจริงจังในการปลูกฝังคุณธรรม

๓. ปัญหา อุปสรรค ในการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

๑) กิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมไม่มีความหลากหลายไม่น่าสนใจ

๒) นักเรียนขาดวินัยในการรับผิดชอบ

๔. แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

- ๑) บ้าน วัด และโรงเรียน ควรส่งเสริมการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนโดยเริ่มต้น จากพื้นฐานทางประเพณี วัฒนธรรม ด้านมารยาทไทย เช่น การกราบ การไหว้ เป็นต้น
- ๒) โรงเรียนควรจัดกิจกรรมการคบเพื่อนในรูปแบบลักษณะเพื่อนที่ควรคบ หน้าที่เพื่อน เพื่อปลูกฝังคุณธรรม การคบเพื่อนของนักเรียน และยกย่องนักเรียนที่ประพฤติปฏิบัติตนดีเป็นต้นแบบของโรงเรียน

๕. ปัญหา อุปสรรค ด้านการพัฒนาบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

- ๑) โรงเรียนขาดบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถและเข้าใจวิธีการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน
- ๒) บุคลากรทางการศึกษาในโรงเรียนมีภาระงานรับผิดชอบมากเกินไป
- ๓) โรงเรียนขาดนโยบายในการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน

๖. แนวทางการดำเนินการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

- ๑) โรงเรียนควรมีระเบียบข้อบังคับด้านวินัยที่ชัดเจน
- ๒) โรงเรียนต้องลดภาระงานอื่นของครู เพื่อให้ครูหรือบุคลากรทางการศึกษามีเวลาจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน

๗. ปัญหา อุปสรรค ในการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

- ๑) การจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมขาดความพร้อมหลายด้าน เช่น ความร่วมมือระหว่างบ้าน วัด และโรงเรียน
- ๒) สถานที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการจัดกิจกรรมส่งเสริมคุณธรรมนักเรียน
- ๓) สื่อการส่งเสริมคุณธรรมนักเรียนไม่มีความทันสมัย

๘. แนวทางการจัดกิจกรรมการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ตามความคิดเห็นของบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

- ๑) การจัดกิจกรรมการปลูกฝังต้องมีความพร้อมทุกด้าน เช่น สื่อและเทคโนโลยีด้านอื่น ๆ และต้องมีความร่วมมือกันอย่างจริงจังด้วยกัน ทั้งบ้าน วัดและโรงเรียน
- ๒) นักเรียนไม่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม

๕. ปัญหาอุปสรรคด้านการติดตามและประเมินผลการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม นักเรียนโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ

๑) ขาดบุคลากร การติดตามและประเมินผลการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
นักเรียนอย่างต่อเนื่องทุกกิจกรรม

๒) ขาดการประชุมการติดตามและประเมินผลการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรม
นักเรียน เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมอย่างเป็นรูปธรรม

๑๐. แนวทางการติดตามและประเมินผลการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน

๑) ต้องจัดหาบุคลากรกำกับ ดูแล รับผิดชอบด้านการติดตามและประเมินผล
การปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนทุกกิจกรรม และทุกด้าน เพื่อรายงานผู้บริหาร ครูได้
รับทราบ

๒) ควรมีการประชุมผลการประเมินการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียน
นักเรียน เพื่อหาแนวทางการปรับปรุงพัฒนาการการปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมแก่นักเรียนต่อไป
อย่างเป็นรูปธรรม มีนโยบาย แผนการปฏิบัติ และมีโครงการจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

๕.๒ อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยจะได้นำประเด็นที่มีความสำคัญต่อปลูกฝังคุณธรรม
นักเรียน โดยมีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิจัย พบว่าความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรม
ชั้นนำระดับมัธยมศึกษาที่มีประสบการณ์ทำงานต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรม
นักเรียน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๔๕$) อันสอดคล้องกับ งานวิจัยของ พระมหาสุทศ
สุทสุตโน^๑ (นุราช) ผลการวิจัย พบว่า บทบาทของผู้บริหาร โรงเรียนวิถิพุทธ ระดับประถมศึกษาเขต
บางกอกน้อยกรุงเทพมหานคร โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๔.๑๓ และเมื่อพิจารณา
เป็นรายด้าน พบว่า ค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน และเรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อยตามค่าเฉลี่ย คือ
ด้านบรรยากาศและปฏิสัมพันธ์ ด้านกายภาพ ด้านกิจกรรมพื้นฐานวิถีชีวิต ด้านการบริหารจัดการ และ

^๑พระมหาสุทศ สุทสุตโนศึกษามหาบัณฑิตของโรงเรียนวิถิพุทธ ระดับประถมศึกษา เขตบางกอก
น้อย กรุงเทพมหานคร ”,วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธ ศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๕๒, บทคัดย่อ.

ด้านการเรียนการสอน และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดวงทิพย์ คัมพศรี,^๑ ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครบุรีรัมย์ ผลการวิจัย พบว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาในภาพรวม พบว่า อยู่ในระดับมากซึ่งมีค่าเฉลี่ย ๓.๘๕ โดยด้านการจัดกิจกรรมเสริมและด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน รองลงมาได้แก่ด้านการใช้สื่อด้านการวัดผลและประเมินผล ด้านการเรียนการสอน ด้านสภาพที่งบประมาณตามลำดับ

เมื่อพิจารณาผลการวิจัยในแต่ละด้าน สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการ จากผลการวิจัยพบว่า พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อ การปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ด้านการมีส่วนร่วมในการเตรียมการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๒๖$) ที่น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจาก ผู้บริหาร ครู และนักเรียน เห็นด้วยต่อการจัดกระบวนการเรียนการสอนของพระสงฆ์ที่มาสอน โดยพระสงฆ์ที่มาสอนวิชาพระพุทธศาสนาได้มีการเตรียมเอกสาร ที่ใช้ประกอบการเตรียมการสอนทุกสัปดาห์ มีแหล่งศึกษาค้นคว้าและเตรียมการสอน มีการเตรียม การวางแผนการเรียนการสอน มีการฝึกอบรมการทำแผนการเรียนการสอน มีการวางแผนการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน และมีการเรียนแผนการเรียนการสอนแต่ละเทอมของการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ดิฟอานี (Dzivhani)^๐ ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของระเบียบวินัยที่มีต่อการจัดการในโรงเรียนและห้องเรียน โดยการศึกษาจากโรงเรียนมัธยมศึกษาแห่งหนึ่งที่ถูกระเบียบวินัยดีมากแสดงให้เห็นจากการสอบเรียนต่อ ในระดับอุดมศึกษาได้เป็นจำนวนมาก พบว่า เกิดจากระบบการจัดการของโรงเรียนที่ดี เช่น นโยบาย สภาพห้องเรียนบทบาทครูผู้สอน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน ตัวแทนของนักเรียน และถูกระเบียบวินัยที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ ขึ้นอยู่กับวินัยที่เหมาะสม มีการอุทิศตนให้กับการกำกับดูแลวินัย ควรมีแรงจูงใจในการปฏิบัติการมีวินัยและการเป็นแบบอย่างที่ดีของคณะกรรมการบริหารโรงเรียน ล้วนเป็นองค์ประกอบต่อการรักษาระเบียบวินัยของโรงเรียน ประการสำคัญคือ ได้รับความร่วมมือจากนักเรียนและผู้ปกครองจึงประสบความสำเร็จได้

ด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการจากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนด้านการมีส่วนร่วมในการดำเนินการ อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = ๓.๔๒$) ทั้งนี้เนื่องจากการจัดการเรียนการสอน

^๑ดวงทิพย์ คัมพศรี, “จัดกระบวนการเรียนรู้วิชาพระพุทธศาสนาในระดับประถมศึกษา โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครบุรีรัมย์”, วิทยานิพนธ์ ปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย), ๒๕๕๒, บทคัดย่อ.

^๐Dzivhani, Makwarela David, “The Role of Discipline in School and Classroom Management : A Case Study,” Dissertation Abstracts International, 40(4) : 842-A ; August, 2002 หน้า 56

ของพระสงฆ์ที่มาสอนวิชาพระพุทธศาสนานั้น ได้มีการจัดกิจกรรมนำเข้าสู่บทเรียนเพื่อสร้างความประทับใจ จัดการเรียนการสอนได้ตามจุดประสงค์การเรียนรู้ จัดการเรียนการสอนด้วยการปฏิบัติ จัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่สอน จัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับเวลาเรียน และจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต)^๐ ได้กล่าวว่าในการจัดการเรียนรู้พระพุทธศาสนาตามพุทธวิธีนั้น บทบาทของครูสำคัญมาก บทบาทของครูอยู่ที่การแนะนำวิธีการ ถ้าผู้เรียนสามารถทำเองได้ก็ให้ทำเอง บทบาทของครูอยู่ที่การแนะนำ ครูที่ดีต้องมีทั้งวิชา และจรณะ (วิชาจรณสมฺปนฺโน) วิชา คือ ความรู้ดี จรณะ คือ ความประพฤติดี บทบาทความสำคัญของครูมีสามคำคือ แนะนำให้ทำ ทำให้ดู อยู่ให้เห็น ดังพุทธพจน์ที่ว่า^๑ อุมฺเหหิ อาตมฺปิ อุกฺขาตาโร ตถาคตา การลงมือปฏิบัติเป็นหน้าที่ของท่านทั้งหลายพระตถาคตเป็นผู้บอกวิธีการ

ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร จากผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อ การปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะลา-นราธิวาส-สงขลา) ~~ส่วน~~ ^๒มีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๓$) น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจาก ได้มีการจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรในโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำอาทิตย์ละ ๑ ครั้ง กิจกรรมส่งเสริมพระพุทธศาสนาในวันวิสาขบูชา และ นักเรียนให้ความสนใจในการร่วมกิจกรรมของนักเรียน รวมทั้งโรงเรียนยังให้การสนับสนุนกิจกรรมเข้าค่ายคุณธรรม โรงเรียนให้การสนับสนุน จัดกิจกรรมรณรงค์เลิกสิ่งเสพติด ซึ่งสอดคล้องกับ พรณิกา สุวรรณอำไพ^๓ ได้ทำการวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปฏิบัติดีที่สุด ระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน ที่ส่งเสริมให้นักเรียนมีพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ประกอบด้วยการจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ การจัดหลักสูตรการเรียนการสอนสิ่งแวดล้อมศึกษา การจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตร และกิจกรรมในวิถีชีวิตของโรงเรียน และการจัดกิจกรรมร่วมกับชุมชน โดยมีปัจจัยที่ส่งผลต่อ

^๐ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธวิธีในการสอน, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม , ๒๕๑๓), หน้า ๑๒-๑๔.

^๑ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตฺโต), พุทธวิธีในการสอน, (กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิพุทธธรรม , ๒๕๑๓), หน้า ๑๒-๑๔.

^๒ นางสาวพรณิกา สุวรรณอำไพ, “การวิเคราะห์กระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมการมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมของนักเรียน : กรณีศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาที่มีการปฏิบัติดีที่สุด”, วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต, (สาขาวิชาวิจัยการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย), ๒๕๕๒, หน้า ก.

ระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียน มีทั้งปัจจัยด้านโรงเรียน ด้านนักเรียน ด้านครอบครัว และด้านชุมชน การดำเนินงานของระบบการจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของโรงเรียนเป็นไปตาม กระบวนการ PDCA

ด้านการมีส่วนร่วมในการพัฒนาบุคลากร จากผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อ การปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนด้านการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียนอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=๓.๖๑$) น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้เนื่องจากได้มีการ ปลูกฝังคุณธรรมแก่นักเรียน อยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ โรงเรียนได้จัดกิจกรรมสวดมนต์ในตอนเย็นทุกวันศุกร์สุดสัปดาห์ และนำนักเรียนไปทำความสะอาดโบสถ์ ศาลาการเปรียญ หรือบริเวณวัดในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ กิดานันท์ มลิทอง^๑ ได้กล่าวว่า สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มีบทบาทอย่างมากในการเรียนการสอนนับแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากเป็นตัวกลางที่ช่วยให้ การสอนระหว่างผู้สอนและผู้เรียนดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพทำให้ผู้เรียนได้เข้าใจความหมายในเนื้อหาบทเรียนได้ตรงตามที่คุณสอนต้องการไม่ว่าสื่อนั้นจะเป็นสื่อแบบใด ชนิดใดก็ล้วนแต่เป็นทรัพยากรที่สามารถอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ได้ทั้งสิ้น การใช้สื่อการสอนต้องเลือกสื่อที่มีความเหมาะสม และตรงตามจุดประสงค์การสอนโดยการวางแผนการสอนอย่างเป็นระบบใน

ด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่ พบว่า ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนด้านการมีส่วนร่วมติดตามประเมินผลและเผยแพร่อยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=๓.๓๑$) น่าจะสอดคล้องกับความเป็นจริง ทั้งนี้ เนื่องจากพระสงฆ์ที่มาสอนวิชาพระพุทธศาสนา ได้มีการวัดผลประเมินผล ดังนี้ วัดและประเมินผลด้านจิตพิสัยและทักษะพิสัย วัดผลประเมินผลทักษะในการสร้างสื่อการเรียนการสอน วัดผลประเมินผลจากการให้ความร่วมมือทำกิจกรรม วัดผลประเมินผลจากการวัดผลตรงกับจุดประสงค์การเรียนรู้ วัดผลประเมินผลจากการกำหนดวิธีการและเครื่องมือวัดผลและประเมินผล และวัดผลประเมินผลจากใบงานที่มอบหมาย ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์^๒ ได้กล่าวว่า การวัดผลแบ่งเป็น ๒ ประเภท คือ วัดทางตรง วัดคุณลักษณะที่ต้องการโดยตรง เช่น ส่วนสูง น้ำหนัก ฯลฯ มาตราวัดจะอยู่ในระดับ Ratio Scale วัดทางอ้อม วัดคุณลักษณะที่ต้องการ

^๑กิดานันท์ มลิทอง,เทคโนโลยีการศึกษาร่วมสมัยพิมพ์ครั้งที่ ๒,(กรุงเทพมหานคร เอ็ดดิสันเพรส ไพร ดักส์, ๒๕๓๖), หน้า ๑๕

^๒ฉัตรศิริ ปิยะพิมลสิทธิ์. "เชื่อมชมโฮมเพจทางการวัดผลและวิจัยการศึกษา: ETS Net," วารสาร การวัดผลการศึกษา. สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. ปีที่ ๑๕ ฉบับที่ ๕๕ พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๔๐. หน้า ๕๕ - ๖๔.

โดยตรงไม่ได้ ต้องวัดโดยผ่านกระบวนการทางสมอง เช่น วัดความรู้ วัดเจตคติ วัดบุคลิกภาพ ฯลฯ มาตราวัดจะอยู่ในระดับ Interval Scale การวัดทางอ้อมแบ่งออกเป็น ๓ ด้าน คือ ด้านสติปัญญา (Cognitive Domain) เช่น วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วัดเชาว์ปัญญา วัดความถนัดทางการเรียน วัดความคิดสร้างสรรค์ ฯลฯ ด้านความรู้สึก (Affective Domain) เช่น วัดความสนใจ วัดเจตคติวัดบุคลิกภาพ วัดความวิตกกังวล วัดจริยธรรม ฯลฯ ด้านทักษะกลไก (Psychomotor Domain) เช่น การเคลื่อนไหว การปฏิบัติโดยใช้เครื่องมือ เป็นต้น

ดังนั้น ความคิดเห็นของผู้บริหารและบุคลากรทางการศึกษาโรงเรียนคุณธรรมชั้นนำ ระดับมัธยมศึกษาที่มีต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต้องร่วมกันวางแผน ร่วมกันที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสภาพความจำเป็น และความต้องการของท้องถิ่น ควรให้ออกาสชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แบ่งสรรทรัพยากร ส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจน และมีสิ่งอำนวยความสะดวก ในการจัดกิจกรรม ส่งเสริมวินัยนักเรียนอย่างพอเพียง ด้านการกระตุ้นและจูงใจ ผู้บริหาร มีการจัดกิจกรรมรณรงค์ ส่งเสริมและ สนับสนุนงานวินัยนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เป็นผู้นำให้คณะครู ได้ปฏิบัติ เป็นแบบอย่างที่ดี ละมีการจัดกิจกรรมยกย่องชมเชยนักเรียนที่ประพฤติดีอย่างเป็นรูปธรรม ควรมีการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชนให้มากขึ้น ด้านประสานงานได้มีการประสานงานกับชุมชน และศาสนสถาน เว้นแต่ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษาซึ่งมีน้อยมาก ผู้บริหารควรให้ความสำคัญร่วมมือและประสานงานเพื่อหาแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสมต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน ด้านการประเมินผลพบว่ามีน้อยกว่าทุกด้าน ซึ่งผู้บริหารควรมีรูปแบบประเมินมาปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินงานสำหรับนักเรียน ดำเนินงานด้านส่งเสริมวินัยนักเรียนได้อย่างถูกต้องเหมาะสมยิ่งขึ้นต่อไป

๕.๓ ข้อเสนอแนะ

๕.๓.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

จากผลการวิจัยผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะซึ่งเป็นแนวทางในการ ปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ยะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ดังนี้

๑. ผู้บริหาร ครู และผู้ปกครอง ต้องร่วมกันวางแผนร่วมกันที่สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสภาพความจำเป็น และความต้องการของท้องถิ่น

๒. ควรให้ออกาสชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แบ่งสรรทรัพยากรส่วนใหญ่มีการมอบหมายให้บุคลากรรับผิดชอบอย่างชัดเจน

๓. ควรมีการเผยแพร่หรือประชาสัมพันธ์ต่อสาธารณชนให้มากขึ้น ประสานงาน ได้มีการประสานงานกับชุมชน และศาสนสถาน เว้นแต่ศูนย์พัฒนาความประพฤตินักเรียนนักศึกษา ซึ่งมีน้อยมาก ผู้บริหารควรให้ความร่วมมือและประสานงานเพื่อหาแนวทางและรูปแบบที่เหมาะสม ต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน

๕.๓.๒ ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

หากมีการวิจัยเกี่ยวกับ ความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียน คุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา เขต ๖ (ฉะเชิงเทรา – สมุทรปราการ) ครั้งต่อไป ผู้วิจัยขอเสนอแนะแนวทางการ ดำเนินการวิจัยในลักษณะต่อไปนี้

๑. ควรส่งเสริมให้มีการศึกษาวิจัย ความคิดเห็นของผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนคุณธรรมชั้นนำระดับมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นต่อการปลูกฝังคุณธรรมนักเรียนในเขตต่างๆ

๒. ควรศึกษาวิจัยกระบวนการสร้างความร่วมมือในการพัฒนา ปลูกฝังคุณธรรม นักเรียนกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาต่าง ๆ